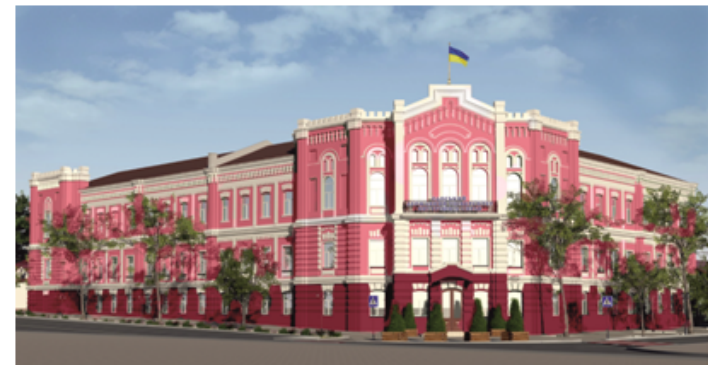

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНІ
АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ
ЗЛОЧИНІВ**

**Матеріали круглого столу
21 лютого 2024 року**

**Одеса
ОДУВС
2024**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНІ
АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ
ЗЛОЧИНІВ**

**Матеріали
круглого столу
21 лютого 2024 року**

ОДЕСА
2024

УДК 343.57(477)

П 54

Оргкомітет круглого столу

Швець Д.В., ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., доцент

Корнієнко М.В., проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Тетерятник Г.К., завідувач кафедри кримінального процесу, д.ю.н., професор

Лісніченко Д.В., доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент

Мудрецька Г.В., доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент

Статті друкуються в авторському варіанті.

Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

П 54 **Процесуальні та криміналістичні аспекти розслідування
восьмих злочинів:** матеріали круглого столу, м. Одеса, 21 лютого
2024 р. - Одеса: ОДУВС, 2024. – 216 с.

© Автори, 2024

© ОДУВС, 2024

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ СПІЛЬНОГО ДОСТУПУ ДО ВІДЕО НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ

Бугай М.В.

Аспірант

Одеський державний університет
внутрішніх справ

Питання правового регулювання платформ спільного доступу до відео є інноваційним та актуальним у сучасних правових реаліях і потребує додаткового вивчення та прогресивного підходу до нормативного регулювання. Водночас зазначені вище платформи спільного доступу до відео можуть бути як джерелом цінної інформації під час проведення досудового розслідування воєнних злочинів, так і вводити в оману.

Оголошення в Україні воєнного стану [1] актуалізувало проблематику розслідування воєнних злочинів. Разом із тим, формування національного досвіду розслідування зазначених злочинів на стадії досудового розслідування не лише є вимогою сьогодення, а й елементом формування новітньої методології та підходів до розслідування зазначених злочинів, яка, як відомо формується в тому числі і з урахуванням міжнародного досвіду.

Поняття платформ спільного доступу до відео є відносно новими для національного законодавства, адже отримали своє нормативно - правове закріплення з набранням чинності Закону України «Про медіа» [2]. Зазначений вище закон під поняттям «платформа спільного доступу до відео» визначає сервіс, основним призначенням якого, відокремленої частини якого або невід'ємною функціональністю якого є поширення для загальної аудиторії з інформаційною, розважальною чи навчальною метою програм та/або користувацького відео, щодо яких провайдер платформи спільного доступу до відео не здійснює редакційного контролю (редакційної відповідальності), якщо таке поширення відбувається за допомогою електронних комунікаційних мереж та організовується таким провайдером, у тому числі з використанням автоматичних засобів або алгоритмів, зокрема щодо відображення, позначення (тегування) та упорядкування послідовності відтворення [2].

Із зазначеного вище визначення очевидним є те, що провайдер платформ спільного доступу до відео не здійснює редакційного контролю (редакційної відповідальності), фактично за будь-яке поширення будь-якого контенту на такій платформі у будь-який спосіб, у тому числі і з використанням автоматичних засобів або алгоритмів, зокрема щодо відображення, позначення (тегування) та упорядкування послідовності

відтворення контенту [2]. Таким чином, в рамках досудового розслідування воєнних злочинів, у випадку умов, за яких буде доцільна комунікація або взаємодія із таким провайдером, то вона може бути ефективною в частині контролю провайдера виключно над загальнодоступним сховищем такого відео контенту та відповідної інформації.

Очевидно, що в силу специфіки функціонування платформ спільного доступу до відео, національні правоохоронні органи можуть звертатися до таких суб'єктів в залежності від юрисдикції: компанія, яка здійснює вирішальний вплив на провайдера або зареєстрована на території України, або на території України зареєстроване дочірнє підприємство провайдера, або на території України зареєстроване підприємство, яке входить до однієї з провайдером групи підприємств. Таким чином, на стадії досудового розслідування воєнних злочинів врахування можливості комунікації з провайдерами платформ спільного доступу до відео може бути ефективною, хоч на разі механізми такої комунікації потребують доопрацювання.

Очевидним є те, що під час дослідження платформ спільного доступу до відео на стадії досудового розслідування воєнних злочинів, мова йде про фактичну роботу з відкритими джерелами інформації, яким є власне контент, інформація про автора та будь-яка інша інформація, яку можливо отримати за допомогою методології та інструментарію OSINT («Open source Intelligence - розвідка на основі відкритих джерел») [5], що, у свою чергу, розширює можливості аналізу такої інформації, отриманої із зазначеної платформи. Таким чином, інструментарій та методологія OSINT може якісно доповнити інформативну складову результату роботи з платформами спільного доступу до відео, водночас бути ефективною у спростуванні недостовірної інформації, тощо. Крім того, при професійному використанні інструментарію та методології OSINT, не обмежуючись інструментарієм відео аналітики, можливо встановити умисел створення недостовірної інформації та ефективно працювати із неправдивою або маніпулятивною інформацією, яка може тягнути за собою, наприклад, підрив довіри до державної влади, колабораціонізму чи сепаратизму, тощо. Саме тому, використання інструментарію та методології OSINT при роботі із платформами спільного доступу до відео на стадії досудового розслідування воєнних злочинів може забезпечити слідчому органу досудового розслідування отримати інформацію, яка може бути цінна для досудового розслідування або для прийняття тих чи інших рішень на стадії досудового розслідування.

Як зазначає Биков І., розвідка на основі відкритих джерел є методологією збору та обробки інформації з відкритих джерел без порушення норм чинного законодавства України щодо доступу та роботи з інформацією [3, с. 38 - 39]. Водночас Биков І. зазначає, що слідчі та

аналітики національних правоохоронних органів, серед іншого, здійснюють ідентифікацію та аналіз зв'язків між інформацією та даними [4, с. 148].

Разом із тим, погоджуючись із зазначеним вище, пропонуємо акцентувати увагу не лише на аналізі інформації та даних отриманих за допомогою платформ спільного доступу до відео та до інформації, а й на формуванні своєрідного аналітичного продукту, який формується в процесі аналізу та є його результатом. Такий аналітичний продукт, як правило оформлений у вигляді аналітичного звіту, інформація та висновки й рекомендації якого можуть мати цінність на стадії досудового розслідування воєнних злочинів.

Крім того, важливою є думка Хлусун Г., що в ході військових протистоянь саме мас-медіа зумовлюють виникнення певних реакцій аудиторії, пропагуючи потрібні ідеї, що безпосередньо впливає на перебіг конфліктної ситуації [6].

Таким чином, зміст контенту розміщеного на платформах спільного доступу до відео може впливати на настрої сторін, населення та армії, що впливає на конфлікт, що приводить до вчинення воєнних злочинів. Саме тому, аналіз вказаного контенту може стати корисним не лише з точки зору розслідування воєнних злочинів, які вчинені, а і містити превентивний елемент з точки зору можливості розуміння суспільно-політичних та громадських настроїв та можливості впливу на них через публічне середовище, у тому числі платформи спільно доступу до відео з метою запобігання ескалації конфлікту.

Література:

1. Про введення воєнного стану в Україні. Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
2. Про медіа. Закон України від 13.12.2022 р. № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
3. Биков І.О. OPEN DATA та OSINT в розслідуванні воєнних злочинів. Актуальні питання кримінального провадження у сучасних умовах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 31 травня 2023 р. - Одеса: ОДУВС, 2023. С.38-41. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/06a542fc-d533-45e0-a2ce-004339923324>
4. Биков І.О. Методологія кримінального аналізу як засобу виявлення корупційних злочинів вчинених з використанням інформаційних технологій під час досудового розслідування. Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 17 листопада 2023 р. Одеса: ОДУВС, 2023. С. 148 - 150. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e4317759-d7f2-4bb5-b7a1-6cd9e279f673/content>
5. Open Source Intelligence, U.S. Army Field Manual Interim FMI 2- 22.9, December 2006. URL: www.fas.org/irp/doddir/army/fmi2-22-9.pdf.

6. Хлестун Г. Вплив мас-медіа на військові кампанії: теорія та історія. Міжнародні відносини. 2019. 2(50). С. 53-56.

ЗМІСТ

Агаркова О. І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ НА ТЕРИТОРІЯХ ПРОВЕДЕННЯ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ ТА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ.....	3
Албул С. В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОКУМЕНТУВАННЯ ПРАЦІВНИКАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ	6
Андрєєв І.П. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	11
Бакулін Д.О. ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ, ПОВ'ЯЗАНІ ЗІ СТРОКАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	15
Бугай М.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ СПІЛЬНОГО ДОСТУПУ ДО ВІДЕО НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....	19
Волошанівська Т. В. СИСТЕМА ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ ТА США: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	22
Глян Т. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	25
Гурін О. Ю. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, ЩОДО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....	28
Денищук Д.Є. ДОКУМЕНТУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ	31
Деренько О.І. ДОПИТ НЕПОВНОЛІТНЬОГО, ЩО ВЧИНИВ КОРИСЛИВИЙ ЗЛОЧИН ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	36